

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 10 da zercladur 2016, allas 20¹⁵- 22¹⁵
en casa communal

Presidi: Livio Zanetti

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger Armin Berther Adrian Bigliel Adrian Deflorin Rita Huonder-Tenner Wendelin Jacomet	Jordana Lozza-Desax Armin Manetsch Flavio Murer Adrian Pally Livio Zanetti Rico Tuor
b) Suprastonza communal	Francestg Cajacob Cecilia Maissen-Desax	Roger Tuor Iso Mazzetta
c) Cumissiun da gestiun	Beat Hosang	Manfred Caviezel
d) Perstgisas	Madlen Deflorin-Spescha Edgar Durschei	Alfred Spescha
e) Hosps	2	

"1300 musicants, visitaders a sfrac, 300 voluntaris, 250 l sosa da salata 450 kg carn, 64 kg buglia da truffels, 70 kg pasta, 80 kg ris, 200 kg salatas, verduras a sfrac, 2600 desserts, 10 tonnas material tecnica da tun, 20 km cabel, buca pli ina combra libera. Quei ein in per parameters dalla fiasta d'acordeon e quei ein dimensiuns fantasticas. La fiasta d'acordeon in success cumplein. Ins savess era dir 1300 hosps novs potenzials da vacanzas cun lur famiglias. Da quellas fiastas ein grondiusas per presentar nies vitg, nossa cultura e nossa cuntrada. Ina vera plattafuorma da marketing.

Jeu engraziel al comite d'organisaziun, sut il tgamun da cusseglier Flavio Murer per tut engaschi e lavur ed a tut ils voluntaris per lur prontadad da sustener quella fiasta e lur lavur duront quels dis.

In auter tema buca aschia allegreivel ei la sperdita dallas piazzas da lavur dil numer 144 a Glion. Ei la Surselva buca attractiva avunda, ch'il cantun ha il sentiment da stuer dislocar tuttas piazzas el centrum da Cuera?

Il commerci ha da sbatter, piazzas van a piarder, fatschentas siaran ed ils hotels siaran lur portas u vegnan duvrai per auters scopos. Las regiuns periferas piardan adina dapli lur impurtonza ed ei vegn pli e pli centralisau.

Quei ein mo in pèr lingias grassas bein enconuscentas ord la pressa. Jeu sedamondel mintgaton, co il futur economic da nossas vischnaucas vesa ora en 20 ni 30 onns.

Ins sa esser per parcs, lufs, uors, per centralisar tut ni esser encunter. Quei ch'jeu constateschel denton ei in augment d'in dictat d'ordeifer. Ina massiva centralisaziun da bunas piazzas a Cuera. Nossas fatschentas, l'economia ed era nus stuein saver exister el futur e haver la pusseviltad da sesviluppar vinavon equal ad autras regiuns.

Ei sa buca esser, che la gronda part da nus daventa el futur guardians statals da parcs, animaturs e conversaturs per visitaders/hosps da vacanzas, horticulturs da flurs alpinas ni conservaders dalla cuntrada. Ni selviculturs da selvaschinas e dompturs dad uors e lufs.

Ed alla fin astgein nus dir nuot, per che la paga vegni pagada ora dall'ulivaziun da finanzas ni sin via da pagaments directs.

Jeu sperel ch'ei vegni mai aschi lunsch. Forsa stuein nus tuts, interprendiders, clients e politichers esser pli cunscients e consequents e sustener dapli in l'auter. Nossa fermezia/finamira sto esser da sedustar communabel dapli per nos interess, sco autras regiuns fan quei el mument.

Ch'ei va era auter, demuossa il hotel La Furca. Els han retschert il premi " Prix Bienvenue" per lur engaschi enviars ils hosps. Cordiala gratulaziun a Claudia e Pepi Columberg e lur team.

Questa sera vegnin nus el cussegl da vischnaunca a discussiunar davart ina tractanda buca semplia. Tgei consens ei in summa pusseivel? Conta periferia vegn el futur sustenida? Tgei cumpromiss ston habitonts ella periferia da nossa vischnaunca esser prompts da surprendre? Tgei ei in summa aunc pusseivel da finanzia?

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca han ils suandonts vischins bandunau il terreste. Cun in bien patratg lein nus seregurdar da:

Rest-Anton Lombris-Manetsch da Gonda, naschius ils 13 da december 1921, morts ils 22 da matg 2016; Pader Athanasius Dudli dalla Claustra da Mustér, naschius ils 29 d'october 1943, morts ils 2 da matg 2016; Otto Levy da Disla, naschius ils 2 d'uost 1952, morts ils 31 da matg 2016; Alfred Jacomet da Peisel, naschius igl 1. da fenadur 1934, morts ils 5 da zercladur 2016. Ils defuncts ruaussien en pasch.

Grond plascher hai jeu da comunicar dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca duas naschientschas; Mara Lorena Jacomet, naschida ils 6 da matg 2016 da

Segnas, feglia da Luzia e Hubertus Jacomet e Rhea Müller da Mumpé Medel, naschida ils 21 da matg 2016, feglia da Priska Müller ed Armin Manetsch.

Cordial beinvegni ed als loschs geniturs nossa cordiala gratulaziun.

Cunquei arvel jeu la 32avla seduta dil cussegl da vischnaunca.”

Tractandas:

1. Protocols 30- e 31-2013/2016
2. Program d'actividad (messadi nr. 44-2013/2016)
3. Plan da finanzas 2017 - 2021 (messadi nr. 45-2013/2016)
4. Purificaziun dallas auas piarsas da Cavardiras: Project da canalisaziun e credit (messadi nr. 46-2013/2016)
5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 32-2013/2016
Seduta dils 10 da zercladur 2016

---

1. Protocols 30 - e 31-2013/2016

Protocols nr. 30-e 31-2013/2016

Ils protocols ein vegni tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Il protocol nr. 30-2013/2016 dalla seduta dils 11 da mars ed il protocol nr. 31-2013/2016 dalla seduta dils 22 d'avrel 2016 vegnan approvai senza midadas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

2. Program d'actividad (messadi nr. 44-2013/2016)

Suprastonza communal

President communal Francestg Cajacob presenta la fatschenta en num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 44. Cuntrari alla pratica dils davos onns succedan la tractaziun dil program d'actividad e dil plan da finanzas avon las vacanzas da stad. Quei instrument duei survir sco directiva per la preparaziun dil preventiv. Il program d'actividad ei vegnius cumpletaus ed actualisau.

Plinavon menziunescha el ch'il center d'asilants seigi vegnius retratgs. Actualmein habiteschan rodund 56 personas leu. Per la plipart umens giuvens denter 15 e 25 onns. La gronda part dils fugitivs derivan digl Afganistan e dall'Eritrea, singuls d'autras naziuns. Ils proxims dis vegnan ulteriuras 10 personas a secasar el center d'asilants. Entochen oz ha ei buca dau pli gronds incaps. Ins spera che quei semidi buc.

Discussiun

President dil cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca repassa il program d'actividad pagina per pagina.

1.5 Pumpiers Sursassiala (*slargar il perimeter cun Sumvitg e Trun*)

Cussegl da vischnaunca

Pertgei intent duei il perimeter vegnir slargaus engiuviars? Vegnan las vischnauncas en quei cass era constrenschidas da separticipar als cuosts pigl acquist digl autoscala?

Suprastonza communal

La vischnaunca da Sumvitg ha difficultads da recrutar sufficientamein cader pils pumpiers, cunzun ei leu il diember d'officiers relativamein bass. Da l'autra vart ei il corp da pumpiers Sursassiala interessaus d'optimar ils cuosts da menaschi. Entochen tier in'eventuala fusiun dils corps da pumpiers eis ei buca pusseivel da constrenschar las vischnauncas d'engiuviars da separticipar als cuosts digl autoscala. Denton eis ei pusseivel d'adossar ad ellas ils cuosts che sedattan en cumbinaziun cun exerchezis.

0. *Reglament per la direcziun communal (translatar)*

Cussegl da vischnaunca

Ei fuss indicau da translatar quei document aunc avon che l'actuala perioda d'uffeci mondi a fin. Eis ei previu da liquidar tuttas fatschentas ch'ei previdas pigl onn 2016 el decuors d'uonn, resp. da suttametter quels projects uonn al cussegl da vischnaunca per decisiun?

Suprastonza communal

La translaziun dil reglament duess esser pusseivla el decuors d'uonn. La gronda part dallas fatschentas previdas per uonn duessen era saver vegnir realisadas. Denton dependan singuls projects era davart tiazas personas, aschia ch'igl ei pusseivel ch'ina u l'autra fatschenta sa s'entardar. Denter auter less la

suprastonza communal activar il premi Desertina en quei senn, ch'ins savess puspei surdar cun caschun quei premi.

Cussegl da vischnaunca

Ei vegn giavischau ina survesta dallas lavurs exequidas, concret la terminaziun dil project embellaziun dil vitg. Sch'igl ei buca pusseivel da terminar quei project entochen la fin digl onn 2016, duess ins midar il termin sco era la colonna.

Suprastonza communal

Il project per l'embellaziun dil vitg ei en lavur. Consequentamein ei la classificaziun gesta. A vesta dil fatg ch'il termin seprolungescha eis ei necessari da midar il termin. En quei senn basegna ei tiel termin ina correctura. La realisaziun da quei project ei era dependenta dalla beinvuglientscha da tiarzas personas e basegna dabia perseveronza davart digl uffeci da baghegiar. Al cau digl uffeci da baghegiar Ervin Maissen vegn engraziu per igl engaschi.

Via Curtins

Via Sut Vitg

Cussegl da vischnaunca

Ei la sanaziun da quellas vias stuschada aschi lunsch anavos ch'igl ei buca pusseivel da preveder in termin per la sanaziun da quellas duas vias?

Pertgei han ins denton risguardau in termin el plan da finanzas?

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha definiu la sanaziun da quellas vias per urgenta. Perquei ein ellas bein enumeradas, denton eis ei buca fixau in termin per la sanaziun da quellas.

La summa che figurescha el plan da finanzas po tonscher per entscheiver a preparar il project. Il plan da finanzas preveda denton negina summa per la realisaziun enteifer ils proxims 5 onns.

7.7.1 Tualetta publica Mumpé Tujetsch

Cussegl da vischnaunca

Succeda la realisaziun dalla tualetta a Mumpé Tujetsch el decuors digl onn 2016?

Suprastonza communal

La realisaziun ei preveda el preventiv 2016. Las preparativas ein instradadas. Ins ha previu da realisar in element prefabricau che duess vegnir installaus el pistregn a Mumpé Tujetsch.

Commentari tiel program d'activad

2. Scolaziun e formaziun

Cussegl da vischnaunca

En connex cun la sanaziun dalla casa da scola a Cons han ins discurriu inagada d'investiziuns da 3.6 milliuns francs. El plan da finanzas prevedan ins ina summa da total 5 milliuns francs. Tgei summa vala? Denton vegn era discurriu da differentas summas tiel Center da sport e cultura CSC.

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha priorisau ils projects. Perquei ei la summa pil CSC vegnida reduzida sin 2 milliuns francs. Tier las ulteriuras summas dil CSC setracta ei da sanaziuns urgentas.

Tier las summas indicadas el studi per la sanaziun dalla casa da scola setracta ei d'in schazetg da cuosts. Il schazetg da cuosts sebase sin in relativamein grond spazi da +/- 25%. Perquei las differenzas denter studi e plan da finanzas.

4.1 Viver a casa entochen ell'aula vegliadetgna

Cussegl da vischnaunca

Settracta ei tier quei project d'ina purschida complementara? Tgei ha la grupp da lavur ch'ei vegnida installada saviu realisar? Settracta ei cheu d'activitads entras voluntaris?

Suprastonza communal

Ei settracta cheu d'ina grupp da voluntaris che sesprova d'activar ils seniors, per ch'els sappien viver en buna sanadad ed aulta vegliadetgna a casa. Quei project munta negina concurrenza pils survetschs dalla spitex. Informaziuns davart la purschida ein publicadas sin la pagina electronica dalla vischnaunca. Ei settracta cheu d'in project da pilot dil cantun. Ei ha liug ina sentupada meinsil. Plinavon ein meas da miezdi previdas, nua ch'ils seniors san s'entupar tier in sempel e favoreivel gentar. Igl intent ei d'activar ils seniors.

6.1.2 Via Lucmagn

Cussegl da vischnaunca

A caschun dalla seduta dils 19 da november 2015 ha cusseglier Wendelin Jacomet giavischau ch'il project per la sanaziun dalla sbuccada dalla Via Gonda en la Via Lucmagn vegni menziunau el program d'activitad.

El giavischa ina completaziun ed ina repartiziun nova dil program d'activitad.

Suprastonza communal

Igl ei pusseivel che quei project sa buca vegnir realisau. Encunter la damonda da baghegiar ei vegniu inoltrau duas protestas davart proprietaris da terren. Igl acquist da terren para buca dad esser sempels. La suprastonza communal ha dau en lavur in pareri independent che duei sclarir, schebein las mesiras previdas adempleschien las normas da traffic. Denton eis ei pusseivel ch'il project sto vegnir remess, perquei ch'il terren per las correcturas sa buca vegnir acquistaus.

Primarmein ei il project menziunau el plan d'activitad sin pagina 3 e sin pagina 10 sut il tetel "Via Lucmagn".

Il cussegl da vischnaunca pren enconuschienscha dil program d'activitad. Completaziuns ein pusseivlas, denton eis ei buca necessari da reparter quel da niev.

Cussegl da vischnaunca

Il project astga buca ir en emblidonza. Perquei eis ei tenor basegns era necessari d'intervegnir tiel cantun.

Suprastonza communal

La vischnaunca ha gia giu intervegniu tiel cantun cugl intent da publicar in project da sanaziun reduciu. Il cantun vul denton preparar in project da publicaziun sigl entir tschancun dalla Via Lucmagn.

7.4.1 Revisiun parziala dalla planisaziun locala

Cussegl da vischnaunca

Co sepresenta il program en connex cun la revisiun parziala dalla planisaziun locala? Approbescha la Regenza il project en plirs pass sco quei ei stau discussiunau?

Suprastonza communal

Gia a caschun dalla tractaziun dil project ha la suprastanza communal giu fatg attents che probablamein vegni la Regenza ad approbar la revisiun parziala en

pliras etappas. Ils projects turistics sco Disentiserhof e Resort Catrina paran da buca esser dispiteivels. Pertuccont la zona da far neiv ein las pendicularas e las organisaziuns pigl ambient aunc en contractivas. L'approbaziun da quei project succeda en mintgacass pli tard. Difficultads sedattan tier la zona da mistregn. Schegie ch'il cantun demuossa bunaveglia d'enzonear la zona da mistregn a Marias, sa el buca far quei entochen ch'il terren enzoua a Pignola ei buca surbaghegius. La vischnaunca ha gia menau differentas contractivas cul proprietari da terren a Pignola e supplicau quel d'inoltrar la damonda da baghegiar per siu project. Denton aunc senza success.

Cussegl da vischnaunca

La vischnaunca ha decidu d'exonar ina gronda surfatscha da terren per cumpensar la nova zona da mistregn. Vegnan quellas surfatschas buca risguardadas per cumpensar l'engrondaziun dalla zona da mistregn a Marias?

Savess ei esser che singulas fatschentas realiseschan evtl. buca lur projects, perquei ch'il terren necessari stat buca a disposiziun?

Suprastanza communal

Il fatg che quels sorprendiders stuessen encurir ina sligiazion ordvart, damai ch'igl ei buca pusseivel d'anflar ina sligiazion a Pignola, fuss deplorabels. La vischnaunca ha denton strusch pusseivladads d'intervegnir. La suprastanza communal ha intervegniu pliras gadas tiel proprietari da terren. Sch'il proprietari dalla parcella a Pignola ei buca promts da surbaghegiar sia parcella, dess ei eventualmein autras sligiazions da far diever da quella parcella, per ch'ils sorprendiders ch'ei actualmein promts da far investiziuns savessen exequir quellas. Ch'il cantun metta en damonda la necessitad d'ina surfatscha surbaghegiabla en zona da mistregn da ca. 40'000 m² ei enzaco capeivel. Igl ei era grev da legitimar la surfatscha a Pignola suenter ch'igl ei marschau 7 entochen 8 onns nuot.

Cussegl da vischnaunca

La Regenza approbescha la revisiun parziala en plirs pass. Ein ils termins per l'approbaziun enconuschents? La davosa revisiun dalla zona da mistregn ei era stada cumbinata cun certs termins pertuccont la realisaziun d'ina surbaghegiada a Pignola. Co vesa igl impressari pertuccau quella situaziun?

Suprastanza communal

Prevedentamein vegn la Regenza ad approbar ils puncts buca dispiteivels avon las vacanzas da stad. Cugl impressari dat ei ina cunvegnientscha denter la vischnaunca e l'interpresa davart l'obligaziun da surbaghegiar la parcella a Pignola enteifer 5 onns, denton negin conclus davart la Regenza. Quei termin ei spiraus. Aschinavon ch'ins anfla buc ina sligiazion pertuccont il diever dalla zona da mistregn a Pignola, vegn ei ad esser necessari da far quei en connex cun la revisiun totala dalla planisaziun locala.

Decisiun

Cun 12 encunter 0 vuschs pren il cussegl da vischnaunca enconuschientscha dil program d'activitad.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

3. Plan da finanzas (messadi nr. 45-2013/2016)

Suprastonza communal

President communal Francestg Cajacob presenta la fatschenta en num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 45. Il niev model da quen vegn introducì uonn en connex cul preventiv 2017. El rom dil niev model da quen sedattan informaziuns supplementaras.

Cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca repassa il plan da finanzas tenor spartas:

Survesta

Negina discussiun

Quen current

Negina discussiun

Program d'investiziun

610.501.191 Via Sogn Valentin

710.501.02 Serenera Raveras

Cussegl da vischnaunca

Il cantun ha realisau igl onn 2015 l'emprema etappa da sanaziun dalla Via Sogn Valentin. Uonn succeda la secunda etappa dalla via incl. il tunnel. Per 2017 eis ei definiu da realisar la davosa etappa dalla via. La sanaziun dalla canalisaziun ei previda pér pli tard. Fuss ei buca indicau da sanar la canalisaziun il medem mument sco la via?

Tenor la survesta dil mars era la sanaziun dalla serenera a Raveras previda cun cuosts da 3 milliuns francs. Las summas indicadas el plan da finanzas prevedan ina pli pintga summa. Conta prescha fa la sanaziun dalla serenera e tgei cefras ein indicativas?

Suprastonza communal

A caschun dalla preparaziun dil plan da finanzas ha la suprastonza priorisau differentamein ils projects. La sanaziun dalla serenera vegn ad esser necessaria, denton ein las investiziuns vegnidas repartidas sur in pli liung temps, aschia che la sanaziun cuoza sur il spazi da temps dil plan da finanzas. Ils projects ston vegnir realisai tenor prioritad e tenor beinvuglientscha dil suveran che ha la finala il davos plaid el capetel.

El plan da finanzas ei sulettamein la summa indicada el preventiv digl onn 2016 fixa. Las ulteriuras summas ein aunc dependentas dallas decisiuns dallas autoritads che decidan e san tenor conclus sestuschar e semidar.

800.661.01 Contribuziun meglieraziun funsila

Cussegl da vischnaunca

Pertgei mauncan las contribuziuns alla meglieraziun funsila naven digl onn 2017?

Suprastonza communal

Il quen dalla meglieraziun funsila vegn menaus separadamein dil quen communal. Perquei figureschan naven digl onn 2017 mo pli las expensas nettas el quen communal, resp. el plan da finanzas. Bein eis ei pusseivel che las entradas ord las contribuziuns san sestuschar dad in onn a l'auter. Il cussegl da vischnaunca ha la pusseivladad d'approbar il quen dalla meglieraziun funsila mintgamai a caschun dall'approbaziun dil quen communal.

Decisiun

Cun 12 encunter 0 vuschs pren il cussegl da vischnaunca enconuschientscha dil plan rullont da finanzas 2017 – 2021.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

4. Purificaziun dallas auas piarsas da Cavardiras: Projectaziun da canalisaziun e credit (messadi nr. 46-2013/2016)

Suprastonza communal

Gerou Roger Tuor presenta la fatschenta en num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 46. Il concept general pigl allontanament e la purificaziun dallas auas (Genereller Entwässerungsplan) GEP preveda per Cavardiras in'atgna serenera. Da lezzas uras ein ins ord motivs da cuosts vegnius tier quella sligiazion. Per la suprastonza communal ha quei project memia pign nez. Per quei ei l'execuziun da quei project vegnius stuschaus.

Ei setracta cheu d'ina damonda da principi, schebein ins vul realisar quei project. Denton dat ei dus arguments ch'ei da risguardar. Aschia ha la Regenza relaschau per Cavardiras in scamond da baghegiar ch'ei entaus en vigur l'entschatta schaner 2016. La vischnaunca astga conceder neginas lubientschas da baghegiar per baghetgs novs, engrondaziuns da baghetgs ni midadas d'intent che han per consequenza ch'il volumen d'aua tschuffa vegn augmentaus. Plinavon crodan las contribuziuns ch'il cantun ha giu garantiu per la serenera da Cavardiras ils 31 da december 2019, sche la serenera ei buca realisada ed il quen final buca avon maun. Tenor indicaziun digl uffeci per la natira ed igl ambient sa la contribuziun era vegnir applicada pil canal da colligiazion cun la serenera a Disla.

Denton eis ei necessari che la Repower sto construir ina lingia da tensiun aulta per provider Cavardiras cun electricitad. Ordlunder seresultan per la vischnaunca sinergias che lubeschan da reducir ils cuosts. Quest'jamna ei ulteriuramein vegniu ad ureglia che la corporaziun d'aua pondereschi da colligiar Cavardiras cun ina lingia nova d'aua. Quei havess per consequenza ch'ils cuosts pil sfoss savessen vegnir reparti sin treis.

Ulteriuramein san ils cuosts da menaschi per la serenera vegnir reduci per silmeins frs. 5'000.-- ad onn.

En connex cun la realisaziun savess la vischnaunca quintar cun mudestas entradas ord taxas da colligiazion.

Debatta d'entrada

Cussegl da vischnaunca

Engrazia per las completaziuns entras il gerou. In'eventuala participaziun entras la Corporaziun d'aua Spina da Vin ei nova. En tgei dimensiun semova la cumpart dalla corporaziun d'aua en cass che lezza separticipass? Ei fuss stau stupent sch'ins havess saviu quantificar pli detagliu il respargn dils cuosts da menaschi resp. ils cuosts da manteniment? Plinavon fuss ei stau d'engrau, sch'ins havess saviu prender investa dallas variantas?

Suprastonza communal

Igl ei vegniu dau la pusseivladad da prender investa dil rapport tecnic e dil project tier l'administraziun communal. Igl interess leutier ei apparentamein buca staus fetg gronds. Sper la construcziun dalla serenera a Cavardiras ei vegniu intercuret g duas variantas per ina colligiaziun cun la serenera da Disla ed ina varianta en cumbinaziun cun la realisaziun dalla via da meglieraziun denter Cavardiras e Pardomat. La colligiaziun cun Pardomat ei memia cara, aschia ch'ins ha desistiu da persequitar lezza varianta. Ils cuosts pil sfoss ein vegni calculai da dus biros.

Cussegl da vischnaunca

En auters cantuns han ins realisau sligiaziuns pli favoreivlas senza ina colligiaziun cun ina serenera. Han ins empruau d'optimar il project ed ils cuosts? A Fuorns ha la vischnaunca da Medel construì avon entgins onns ina serenera. Han ins intercuret g quella sligiaziun?

Ei fuss indicau sch'ins savess nezegiar las novas enconuschientschas, denter auter era la collaboraziun cun la Spina da Vin per optimar ils cuosts. Tonpli ch'ins sa nezegiar sinergias supplementaras, fagess ei senn da saver realisar il project. Perquei fuss ei cunvegnent da reducir ils cuosts per evtl. possibilitar ina decisiun entras il cussegl da vischnaunca.

Suprastonza communal

La suprastonza communal ei sestentada d'optimar ils cuosts. Ins ha buca sclariu auters systems da purificaziun. Il gerau ei denton sediscurrius cugl inschignier Walter Deplazes davart auters systems. Aschia applichescha la vischnaunca da Stussavgia cun success il medem sistem sco quel ch'era previus per Cavardiras. La vischnaunca da Stussavgia ch'ei fetg spatitschada ei necessitada da realisar sereneras da pintga dimensiun. Ina secunda runda per sclarir la pusseivladad per reducir considerablamein ils cuosts ei pusseivla. Ei vegn denton strusch ad esser pusseivel da reducir quels sut in miez milliun francs.

Cussegl da vischnaunca

Igl ei era vegniu contactau la vischnaunca da Medel per eruir ils cuosts da menaschi dalla serenera a Fuorns. Quels vegnan indicaì cun ca frs. 10'000.--. Denton eis ei buca stau pusseivel d'eruir ils cuosts per la construcziun.

Tgei capeta sch'il pievel renviescha il credit? Vegn la vischnaunca a piarder las contribuziuns?

Suprastonza communal

Il scamond da baghegiar davart dil cantun vegn a restar. Aschinavon che la canalisaziun ni in'eventuala serenera vegnan buca realisadas entochen la fin 2019, ein las contribuziuns piarsas. Pervia d'ina secunda runda duess la vischnaunca buca piarder contribuziuns, silpli denton temps. Tenor il cantun para ei che la vischnaunca da Mustér seigi la davosa che hagi buca fatg ils pensums da casa sin quei sector. Denton ha la vischnaunca gia sanau las empremas sereneras cura che autras vischnauncas eran pér vid la realisaziun da lur sereneras.

Cusseglhier Christoph Berger

Giavischa ch'ei vegni sclariu ulteriuras variantas pli favoreivlas. Ord quei motiv suttametta el sundonta proposta:

Las investiziuns per colligiar igl uclaun da Cavardiras cun la serenera a Disla corrispundan en negina relaziun cul diever da quei uclaun.

Sin fundament dalla discussiun occurrada proponel jeu da returnar la fatschenta alla suprastonza communal.

Jeu giavischel ch'ei vegn presentau a caschun d'ina proxima seduta dil cussegl da vischnaunca variantas pli favoreivlas. Denter auter cun la pusseivladad per

sereneras individualas per las singulas casas ni ina tschaffada cun cistiarna cun indicar ils cuosts annuals.

Suprastonza communal

L'opziun cun sereneras individualas ei buca pusseivla. En quei senn porta ina secunda runda nuot. Votantas e votants duein decider, schebein els vulan realisar in project per la purificaziun dallas auas da Cavardiras.

Cusseglier Christoph Berger

Retila sia proposta.

Discussiun en detagl

Cussegl da vischnaunca

Suenter ch'il cussegl da vischnaunca ha gia discussiunau detagliadamein la fatschenta, desista el da menar ina discussiun da detgal.

Decisiun

Cun 6 encunter 5 vuschs ed 1 abstenziun decida il cussegl da vischnaunca da:

- 1. conceder in credit da frs. 629'000.-- per colligiar igl uclaun da Cavardiras cun la serenera a Disla e per construir a Disla in fussal per l'aua da plievgia;*
- 2. suttametter quei conclus el senn digl art. 32, lit. d dalla constituziun communal alla votaziun dil pievel.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Il president:

Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 32-2013/2016
Seduta dils 10 da zercladur 2016

5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Suprastonza communal

Alla suprastonza communal ei vegniu inoltrau neginas damondas a scret. Pigi ulteriur ha il cussegl giu questa sera caschun da tschentar damondas en connex cun la tractaziun dil program d'actividad e dil plan da finanzas.

President dil cussegl da vischnaunca

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 19 d'uost 2016.

Per che la gruppa preparatoria per las elecziuns communalas 2016 sappi far las preparativas ad uras, duein eventualas demissiuns vegnir inoltradas a temps.

Pendenzas

Fatschenta/Sparta	Termin	Responsabel	Remarcas
Informaziun dalla populaziun davart la politica da tgira	atun 2016	Gerua Cecilia Maissen	

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 19 da zercladur 2016

C:\Users\maissen\Documents\Vischnaunca\Cussegl da vischnaunca\cussegl da vischnaunca 2013-2016\Protocols\Cus0016_32.docx